

Chambre des Représentants		Kamer der Volksvertegenwoordigers	
Session de 1939-1940	N° 67		Zittingsjaar 1939-1940
N° 11 : PROJET DE LOI	SEANCE du 19 décembre 1939	VERGADERING van 19 December 1939	WETSONTWERP N° 11

PROJET DE LOI

complétant

le Chapitre VI, Titre III, Livre II du Code pénal,
pour la protection des grades militaires.

RAPPORT

FAIT AU NOM DE LA COMMISSION
DE LA DEFENSE NATIONALE (1)
PAR M. MAISTRIAU

MESDAMES, MESSIEURS,

L'exposé des motifs du projet de loi complétant le chapitre VI, titre III, livre II du Code Pénal pour la protection des grades militaires, déposé le 14 novembre 1939 par le Ministre de la Défense Nationale, indique clairement le but poursuivi et donne les moyens de l'atteindre.

Avant d'entamer la discussion de ce projet, il a été examiné si la protection légale des grades militaires n'est pas organisée par le chapitre VI préindiqué qui réprime l'usurpation de fonctions, de titres ou de nom. L'examen des textes a rapidement permis de conclure que les titres visés sont uniquement les titres de noblesse et qu'il convient de légiférer pour assurer la protection légale des grades militaires.

La Commission a donc adopté les considérations de l'exposé des motifs et a procédé à l'examen du projet déposé.

Le texte du § 1 de l'article 227bis a été admis sans discussion. La considération qui s'attache à l'état d'officier a fréquemment incité des imposteurs à se faire passer pour officier soit par simple vanité, soit, le plus souvent, pour abuser gravement de la confiance de tiers. Il est tout aussi regrettable pour les officiers de voir ainsi abuser

(1) La Commission, présidée par M. Mundeleeer, est composée de MM. Cossée de Maulde, Coussens, Duchâteau, Fieullien, Fransman, Materne, Merget, Sandront, Van Hoeck. — Collard, Delbrouck, De Pauw, Ernest, Hoen, Hubin, Schevenels. — Joris, Maistriaux, Mattot. — Tollenaere. — Marteaux.

ONTWERP VAN WET

tot aanvulling van Hoofdstuk VI, Titel III, Boek II
van het Strafwetboek, met het oog op bescherming
van de militaire graden.

VERSLAG

NAMENS DE COMMISSIE
VOOR DE LANDSVERDEDIGING (1) UITGEBRACHT
DOOR DEN HEER MAISTRIAU

MEVROUWEN, MIJNE HEEREN,

Uit de Memorie van Toelichting van het wetsontwerp tot aanvulling van hoofdstuk VI, titel III, boek II van het Strafwetboek, met het oog op bescherming van de militaire graden, ingediend op 14 November 1939 door den Minister van Landsverdediging, blijkt duidelijk welk doel wordt nagestreefd en welke middelen dienen aangewend om dit laatste te bereiken.

Vóór de bespreking van dit ontwerp, werd nagegaan of de wettelijke bescherming van de militaire graden niet wordt geregeld bij voormeld hoofdstuk VI, waarin de bestraffing wordt voorzien van de aanmatiging van ambten, van titels of van een naam. Uit het onderzoek van de teksten, kon dadelijk worden afgeleid dat de beoogde titels slechts betrekking hebben op de adellijke titels, en dat een wettelijke regeling dient getroffen om de wettelijke bescherming van de militaire graden te verzekeren.

De Commissie stemde derhalve in met de beschouwingen uiteengezet in de Memorie van Toelichting, en ging over tot het onderzoek van het ingediend ontwerp.

De tekst van § 1 van artikel 227bis werd zonder bespreking aanvaard. Het aanzien verbonden aan den stand van officier heeft menige bedriegers er reeds toe aangespoord zich voor officier te laten doorgaan, hetzij uit loutere ijdelheid, hetzij, meestal, om op ernstige wijze het vertrouwen van derden te misbruiken. Het is even be-

(1) De Commissie, voorgezeten door den H. Mundeleeer, bestaat uit de HH. Cossée de Maulde, Coussens, Duchâteau, Fieullien, Fransman, Materne, Merget, Sandront, Van Hoeck. — Collard, Delbrouck, De Pauw, Ernest, Hoen, Hubin, Schevenels. — Joris, Maistriaux, Mattot. — Tollenaere. — Marteaux.

des grades auxquels ils font honneur que dommageable pour les dupes d'avoir accordé leur confiance en raison des abus en cause. La Commission est donc unanime à estimer que des sanctions s'imposent.

A l'occasion de la discussion du § 2 de l'article 227bis, un membre a demandé si le grade accordé à un officier ne l'est pas à titre définitif, c'est-à-dire que l'officier pourrait conserver ce grade quelles que soient les circonstances, sauf si la perte en est prononcée en exécution de la loi du 18 juin 1836 sur la perte du grade. Si cette interprétation pouvait être admise, le § 2 de l'article 227bis du projet n'aurait pas de raison d'être. Nous estimons qu'elle ne peut l'être. En effet, l'octroi des grades est réglé par la loi du 15 septembre 1924 sur la position et l'avancement des officiers. Les articles suivants s'y rapportent spécialement pour ce qui nous concerne :

Article premier. — Les grades conférés par le Roi dans l'armée depuis et y compris celui de sous-lieutenant constituent l'état de l'officier.

Tout officier sera pourvu d'un brevet royal du grade qui lui est conféré dans l'armée.

Art. 2. — Le grade est distinct de l'emploi. Le Roi confère l'emploi du grade et le retire.

Art. 3. — Il ne peut être accordé de grade sans emploi correspondant.

Il résulte à l'évidence de ces textes que le grade n'est pas accordé à un officier comme un titre définitif à conserver quelles que soient les circonstances. Dès que l'officier n'appartient plus à l'armée et dès qu'il n'est plus pourvu d'un emploi, il n'a plus droit à son grade d'activité. Ce grade se transforme suivant la nouvelle position de l'officier pour devenir : de réserve, pensionné, honoraire. Ce serait donc, en quelque sorte, une usurpation de la part d'un ancien officier qui n'appartient plus activement à l'armée et n'y exerce plus d'emploi, de continuer à porter le titre de son grade d'activité. C'est à juste titre que le Code Pénal édictera des sanctions à son égard. Il faut considérer ici que si le fait de ne plus appartenir à l'armée prive l'officier du droit à son grade d'activité, il lui laisse, d'autre part, la possibilité de continuer à faire état de ce grade moyennant certaines mentions à y ajouter pour marquer sa nouvelle situation. En raison des latitudes qui sont en quelque sorte restituées à l'officier au moment où il quitte les cadres actifs, il est indispensable qu'il ne subsiste, à partir de ce moment-là, aucun doute en ce qui concerne sa situation vis-à-vis de l'armée ; quel que soit le domaine vers lequel il s'oriente, il faut qu'il soit établi sans doute possible qu'il ne s'agit plus d'un

droevend, voor de officieren, aldus misbruik te zien maken van graden, welke hun tot eer strekken, als nadelig voor degenen die door hun misplaatst vertrouwen werden beetgenomen, ten gevolge van de aangehaalde misbruiken. De Commissie is dan ook eensgezind van meening, dat strafmaatregelen dienen voorzien.

Bij gelegenheid van de bespreking van § 2 van artikel 227bis, werd door een lid gevraagd of de graad, toegekend aan een officier, een definitief karakter heeft, en of, derhalve, die officier zijn graad zou mogen behouden, ondanks alle omstandigheden, behalve wanneer het verlies er van wordt uitgesproken bij toepassing van de wet van 18 Juni 1836 op het verlies van den graad van officier. Indien zulke interpretatie mocht worden aanvaard, dan zou § 2 van artikel 227bis van het ontwerp geen reden hebben van bestaan. Wij zijn dan ook van meening, dat zij niet in aanmerking komt. De toekenning van de graden van officier wordt inderdaad geregeld bij de wet van 15 September 1924 betreffende den stand en de bevordering der officieren. Volgende artikelen hebben bijzonder betrekking op hetgeen ons aanbelangt :

Eerste artikel. — De door den Koning in 't leger verleende graden, vanaf en met dezen van onderluitenant, bepalen den staat van officier.

Ieder officier ontvangt een Koninklijk brevet, houdende den graad die hem bij 't leger wordt gegeven.

Art. 2. — De graad is onafhankelijk van het ambt. De Koning verleent en onttrekt het ambt van den graad.

Art. 3. — Er kan geen graad zonder overeenkomstige betrekking gegeven worden.

Uit deze teksten blijkt overduidelijk dat de graad aan een officier niet verleend wordt als een definitieve titel welke men, hoe ook de omstandigheden zijn, behoudt. Zoodra de officier niet meer tot het leger behoort, en zoodra hij geen ambt meer bekleedt, heeft hij geen recht meer op zijn activiteitsgraad. Deze graad wordt volgens den nieuwen staat van den officier, gewijzigd en wordt : van reserve, van gepensioneerde, of eeregraad. Het zou dus in zekeren zin een wederrechtelijke aanmatiging zijn vanwege een gewezen officier, die niet meer actief tot het leger behoort, en er geen ambt meer uitoefent, voort den titel van zijn activiteitsgraad te dragen. Terecht zal het Strafwetboek dan ook sancties tegen hem bepalen. Men moet hier in overweging nemen dat, indien het feit van niet meer tot het leger te behooren, den officier berooft van het recht op zijn activiteitsgraad, het hem anderzijds de mogelijkheid laat, voorts van dezen graad gebruik te maken, mits zekere vermeldingen toe te voegen, die op zijn nieuwen toestand wijzen. Ingevolge de vrijheden, welke, in zekeren zin, aan den officier worden teruggeschonken, op het oogenblik dat hij de actieve kaders verlaat, is het onontbeerlijk dat er van af dat oogenblik, geen twijfel meer overblijft wat betreft zijn toestand

officier des cadres actifs lequel est tenu à de nombreuses et importantes réserves que ne connaissent pas les autres catégories d'officiers n'appartenant plus à l'armée active.

Un membre a aussi demandé si les prescriptions du § 2 de l'article 227bis seront applicables aux officiers de réserve momentanément sous les armes.

Suivant les dispositions du 1° de l'article 5 de la loi du 15 septembre 1924 sur la position et l'avancement des officiers, l'officier de réserve accomplissant une période de rappel en temps de paix ou qui est mobilisé et pourvu d'un emploi se trouve dans la position d'activité. Il n'a donc pas, dans cette situation, à faire suivre son titre d'officier ou celui de son grade de la mention « de réserve ».

La Commission propose donc l'adoption du § 2 de l'article 227bis.

Le Rapporteur.

V. MAISTRIAU.

Le Président,

L. MUNDELEER.

tegenover het leger; tot welk gebied hij ook zijn schreden richte, moet, zonder eenigen twijfel mogelijk, vaststaan dat wij ons niet meer voor een officier van de actieve kaders bevinden, daar deze in talrijke en belangrijke gevallen zich terughoudend heeft te toonen, wat met de andere categorieën van officieren die niet meer tot het actieve leger behoren niet het geval is.

Een lid heeft ook gevraagd of de bepalingen van § 2 van artikel 227bis van toepassing zullen zijn op de reserve-officieren welke voor het oogenblik onder de wapens zijn.

Volgens de bepalingen van artikel 5, 1°, van de wet van 15 September 1924, betreffende den stand en de bevordering der officieren, bevindt de reserve-officier welke een terugroepingsperiode in vredestand vervult of welke gemobiliseerd is en een ambt uitoefent, zich in activiteits-toestand. In dezen toestand, heeft hij dus niet zijn titel van officier of dezen van zijn graad te laten voorafgaan door de vermelding « reserve ».

De Commissie stelt dus voor § 2 van artikel 227bis goed te keuren.

De Verslaggever,

V. MAISTRIAU.

De Voorzitter,

L. MUNDELEER.